

Kenraalimajuri Paavo Kiljunen

Juhlapuhe Pirkanmaan Maanpuolustusjuhlassa Ruovedellä 25.3.2009

Kunnioitetut sotiemme veteraanit ja lotat, hyvä maanpuolustusväki, naiset ja miehet!

Vajaa kaksi viikkoa sitten tuli kuluneeksi 69 vuotta Talvisodan päättymisestä. Talvisota oli vaikea, mutta kunnias vaihe Suomen historiassa. Nuoren itsenäisen kansakunnan yhtenäisyys osoitti voimansa. Talvisodan henki oli vapauden ja itsenäisyyden säilyttämisen takana. Tämä suomalaisten laaja yksimielisyys puolustusasioissa on kantanut näihin päiviin saakka. Näinä taloudellisesti ankeina aikoina tarvitsemme jälleen samaa yhteishenkeä toisentyypisissä haasteissa. Kansan vahvaa tukea tarvitaan myös pohdittaessa, miten maatumme varaudutaan puolustamaan tulevaisuudessa.

Hallitus jätti uuden puolustuselonteon eduskunnalle helmikuussa. Tällä kertaa selonteko ei sisällä mullistavia rakenteisiin meneviä muutoksia. Selonteko antaa tehtävien ja resurssien osalta perusteet puolustuskyvyn ylläpidolle ja puolustusvoimien tasapainoiselle kehittämiselle.

Selonteko lähtee siitä, että yleinen asevelvollisuus ja alueellinen puolustusjärjestelmä säilytetään. Koko maata valmistaudutaan puolustamaan. Sodan ajan joukkojen määrä pysyy toistaiseksi nykyisellään. Kuitenkin jo nyt tiedostetaan, että tulevan vuosikymmenen puolivälistä alkaen edessä on maltillinen ja hallittu vähennys, jota perustellaan muun muassa kaluston vanhenemisellä ja ikäluokkien pienenemisellä.

Puolustusvoimien tehtävänä on ennalta arvaamattomiin uhkiin varautuminen. Aseellisen voiman käyttöä tai sillä uhkaamista maatumme vastaan osana laajempaa kriisiä ei voida sulkea kokonaan pois. Tämä antaa maanpuolustustyölle ja puolustuksen kehittämiselle tarkoituksen. Vakuutuskin otetaan ei toivotun tapahtuman varalle, ja siitä ollaan valmiita maksamaan.

Tavoitteena on ylläpitää puolustuskykyä, joka riittää ennalta ehkäisemään sotilaallisella voimalla uhkaamisen tai voiman käytön maatumme vastaan. Poliittinen toimintavapaus turvataan kaikissa oloissa. Voiman käytön kynnyks pyritään nostamaan kannattamattomaksi suhteessa hyökkääjän mahdollisiin uhrauksiin. Uskottavuus on siis edelleen puolustuksemme avainsana. Meillä ei ole tarvetta muuttaa peruskonseptiamme. Perusratkaisu on kunnossa. Kyse on vain siitä, miten sen rajoitetulla resursseilla käytännössä toteutamme.

Tehdyt ja tulevat muutokset tähtäävät puolustusvoimien suorituskyvyn maksimointiin. Tämä merkitsee entiseen verrattuna lukumääräisesti vähemmän joukkoja, mutta ne ovat liikkuvuudeltaan, tulivoimaltaan ja suojaetasoltaan suorituskykyisempiä. Parannetulla johtamisjärjestelmällä ja hyvällä tilannekuvalla mahdollistetaan joukkojen oikea-aikainen käyttö oikeassa paikassa. Iskukykyisimpiin joukkoihin sijoitetaan nuorta, alle 35-vuotiasta reserviä. Varttuneemmallekin reserville on käyttöä muissa joukoissa, perustamisorganisaatioissa tai siviilielämän tarpeissa. Kaikkia suomalaisia tarvitaan toimimaan isänmaan eteen. Asevelvollisuus ja reservissä olo ei siis päätty nelikymppisenä. Se jatkuu siten kuin laissa säädetään.

Selontekoon sisältyvä esitys puolustusmenojen maltillisesta lisäyksestä ensi vuosikymmenellä on perusteltu. Ilman korotusta joudutaan hyvin nopeasti puuttumaan puolustusvoimien rauhan

ajan rakenteisiin. Myös nykyisenkaltaisen yleisen asevelvollisuuden toteutus vaarantuisi. Pelkoa ylivarustautumisesta ei ole. Kyse on puolustuskyvyn ja sen edellyttämien rakenteiden ylläpidosta.

Suomen puolustusjärjestelmä perustuu ennen kaikkea hyvähenkiseen ja hyvin koulutettuun reserviin. Ammattisotilaiden osuus on vain 2.5 prosenttia sodan ajan vahvuudesta.

Suomalainen reserviläisiin perustuva järjestelmä on kokonaisuudessaan ainutlaatuinen voimavara. Suomalaisilla on hyvä peruskoulutus ja koulutukseen perustuva yleissivistys. Siviilielämästä kertynyt työ- ja elämäkokemus vahvistaa perustaa.

Kun tähän päälle lisätään tehokas sotilaskoulutus ja vahva motivaatio, ei tuloksena voi olla muuta kuin kärkipään sotilaita millä mittarilla tahansa mitattuna. Tämän on voinut omin silmin todeta myös kansainvälisissä operaatioissa. Suomalainen sotilas ei häpeä suurvallan ammattisotilaan rinnalla. Sektori on laajempi ja oma-aloitteinen neuvokkuus osoittautuu erinomaiseksi vahvuudeksi.

Järjestelmästämme johtuen me saamme parhaat poikamme ja tyttömme isänmaata puolustamaan. Näin ei ole asianlaita suurvallan ammattiarmeijassa.

Vahvan ja hyvähenkisen reservimme lisäksi arvostuksen ansaitsevat myös veteraani- ja maanpuolustusjärjestöt sekä järjestöissä toimivat ahkerat ja aktiiviset naiset ja miehet.

Halu toimia isänmaan parhaaksi lähtee kotioloista. Kodit ovat avainasemassa myös kansakuntamme kuntotalkoissa. Liikuntaharrastus ja halu pitää itsestään huolta ei synny itsestään tai käskemällä. Siihen pitää kasvaa. Myös koululiikunnan tulisi nykyistä paremmin tukea pysyvää liikuntaharrastusta. Asepalvelus koskettaa vain vajaata ikäluokan puolikasta, eikä lyhyenä palvelusajana pystytä mahdottomia tekemään, jos perusta on aikaisemmin lyöty laimin. Kohtuullista fyysistä kuntoa ei tarvita vain puolustusvoimia varten. Fysiikan rapautuminen uhkaa koko kansakunnan tulostuntoa.

Puolustusvoimien sodan ajan vahvuus on pienentynyt viime vuosina. Tämä on herättänyt keskustelua ja huoltakin erityisesti reserviläisten keskuudessa. Sodan ajan joukkojen lukumäärää voidaan selittää monimutkaisen yhtälön avulla. Lähtökohtana Suomen puolustusratkaisussa on se, että tarvitsemme edelleen eurooppalaisittain varsin mittavat asevoimat. Joukkojen lukumäärällä, kertausharjoituksilla, puolustusvoimien rauhan ajan rakenteella ja maanpuolustushengelläkin on keskenään tiivis yhteys. Puolustusvoimien suorituskyky pyritään sovittamaan turvallisuusympäristöön nähden riittäväksi. Samalla pidetään välttämättömänä, että perustettaville joukoille on jakaa asianmukainen kalusto ja varusteet. Kyse ei tällöin ole pelkästään rynnäkkökivääreistä ja kokardeista. Tarvitaan muutakin. Myös rahoitus ohjaa suunnittelua. Nykyaikainen puolustusmateriaali tuplaa hintansa alle kymmenessä vuodessa. Hankintahinta on kuitenkin vain murtoosa koko elinjakson kustannuksista. Kunnossapito välttämättömine varaosineen sekä asianmukainen ja turvallinen varastointi nielevät varoja. Käytettävissä olevan sijoituskelpoisen reservin määrä vähenee myös. Olennaista kuitenkin on, että Suomen aluepuolustusjärjestelmää ei olla purkamassa. Vain toteutustapaa ajanmukaistetaan. Puolustusjärjestelmä on helppo purkaa, mutta se ylösrakentaminen voi viedä 20 vuotta. Kriisi ei varoita tulostaan kymmeniä vuosia etukäteen. Koko suomalaisen puolustusajattelun takana on se, että tietoisuus maanpuolustustahoisesta kansasta, jolla on takanaan toimiva järjestelmä ja riittävästi kättäpitempää, panee mahdollisen tunkeutujan arvioimaan ainakin kahdesti, ennen kuin päättää tänne yrittää.

Sotiemme veteraanit valoivat aikanaan Suomelle sellaisen kivijalan, joka kestää satojen vuosien paineet. Sen varassa on isänmaata hyvä edelleen rakentaa ja sen varassa sitä kannattaa edelleen puolustaa.

Vaikka kansainvälisiin operaatioihin liittyy riskejä, on Suomen kannettava painoarvonsa mukainen vastuu myös niistä. Suomi hyötyy muiden mukana, mikäli Eurooppaan vaikuttavat kriisit talutetaan. Operaatioista saadaan myös arvokasta kokemusta kotimaan puolustusta ajatellen. Kansainvälinen yhteistyö ei voi olla yhdensuuntaista. Hyvässä yhteistyössä meillä on jotain annettavaa ja voimme odottaa myös jotain saavamme.

Arvoisat juhlaväki!

Suomen turvallisuusasema eurooppalaisena kansainvälisen yhteisön jäsenenä on tänä päivänä varsin vahva. Myös maanpuolustuksen suorituskyky on vielä tänään hyvällä tasolla. Olemme velkaa kunniakansalaisillemme, sotiemme veteraaneille, muun muassa sen, että isänmaastamme pidetään huolta myös tulevaisuudessa – niin kuin hekin aikanaan tekivät.

Veteraanit vähenevät viimeisen iltahuudon kutsuessa jokaista vuorollaan. Heidän isänmaalle antamansa panoksen arvo ei kuitenkaan koskaan himmene. He eivät kyselleet se perään, mitä isänmaa voisi minulle antaa. Päinvastoin - he olivat valmiita antamaan kaikkensa isänmaalle. Isänmaan ja sen kansalaisten vapaus antoi heille riittävän motivaation. Muuta ei tarvittu.

Toivotan Pirkanmaan reservipiireille menestystä isänmaalle tärkeässä toiminnassa. Tehokasta kokousiltaa. Kaikille toivotan terveyttä ja hyvää kevään alkua!